De evolutie in voorschrijfgedrag (on)aangepast aan de nierfunctie van 2018 tot en met 2022

Haio: VAN GINDERACHTER Leni , KUL
Promotor: VAN POTTELBERGH Gijs , KUL
Praktijkopleider: CELUS Hanne , DE GOLS Johan , VAN PUIJENBROEK Rudolf , VERREYCKEN Karen

Context: De prevalentie van chronische nierinsufficiëntie (CNI) bedraagt 13% in Vlaanderen en neemt toe met de leeftijd. Bij patiënten met CNI is een dosisaanpassing bij verschillende medicatie noodzakelijk om nevenwerkingen door verminderde renale klaring te voorkomen of een toename van een reeds bestaande renale dysfunctie te vermijden. Uit eerdere studies blijkt dat meer dan 50% van de patiënten met CNI medicatie voorgeschreven krijgt in dosissen die niet aangepast zijn aan de nierfunctie.

Onderzoeksvraag: Hoe vaak wordt medicatie door huisartsen in Vlaanderen in een onaangepaste dosering voorgeschreven aan patiënten met chronische nierinsufficiëntie?

Methode: Met behulp van bestaande richtlijnen van o.a. Domus Medica, BCFI en het Farmacotherapeutisch Kompas werd een lijst opgesteld van frequent voorgeschreven medicatie die bij een eGFR <60 ml/min/1.73m² wordt afgeraden of waarbij een dosisaanpassing aangeraden is. Aan de hand van deze lijst werd bij de Intego databank de voorgeschreven medicatie voor de periode 01/01/2018 tot en met 31/10/2022 opgevraagd. Om te bepalen of een medicatievoorschrift (on)aangepast was werd steeds gekeken naar de laatste gekende nierfunctie. Wanneer een medicatievoorschrift te hoog gedoseerd was of afgeraden werd aan de hand van de gekende nierfunctie werd dit voorschrift gedefinieerd als ‘onaangepast’. Op basis van deze data stelden we tabellen samen per medicatiegroep en per stadium van CNI.

Resultaten: Het totale percentage onaangepaste voorschriften daalde van 39,43% in 2018 naar 30,57% in 2022. In stadium V van CNI vonden we het hoogste percentage onaangepaste voorschriften (68,35%), in stadium IIIA het laagste (26,37%). We zagen een daling over de jaren heen in het percentage onaangepaste voorschriften in stadium IIIA, IIIB en IV. In stadium V was er geen duidelijke trend. Liraglutide, Perindopril, Simvastatine, Fenofibraat, Amoxicilline, Amoxicilline/clavulaanzuur, Cefuroxim, Meloxicam, Tramadol/paracetamol, Dabigatran, Rivaroxaban, Cetirizine en Levocetirizine werden het vaakst onaangepast voorgeschreven. Statines en fibraten (47,68%) en de groep ‘andere’ medicatie (47,22%) werden het vaakst in onaangepaste dosis voorgeschreven. De antidiabetica (30,23%) en antihypertensiva (28,59%) werden het minst onaangepast voorgeschreven. De grootste daling in percentage onaangepaste voorschriften vonden we bij de DOAC’s. Alle groepen behalve de analgetica en antibiotica kenden een daling in het percentage onaangepaste voorschriften.

Conclusie: Er worden nog steeds heel wat geneesmiddelen onaangepast aan de nierfunctie voorgeschreven. Het totale percentage onaangepaste voorschriften daalde wel in de afgelopen 5 jaar. Het hoogste percentage onaangepaste voorschriften zagen we bij patiënten met CNI in stadium V. Statines en fibraten werden het meeste onaangepast voorgeschreven en antihypertensiva het minste. Deze studie toont aan dat een groter bewustzijn en kennis bij huisartsen en andere voorschrijvers noodzakelijk is. Een betere samenwerking tussen huisartsen en apothekers, alsook opleidingen voor huisartsen, zou het bewustzijn kunnen vergroten.